

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
**“СИСТЕМА ЗАХИСТУ ОРГАНІЗАЦІЙ
ТА УСТАНОВ”**
(для бакалаврів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено старшим викладачем науково-методичного центру
Горлівської філії МАУП *Г. Г. Агафоновим*

Затверджено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності
(протокол № 2 від 28.10.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Перезатверджено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності
(протокол № 8 від 25.04.08)

Агафонов Г. Г. Навчальна програма дисципліни “Система захисту організацій та установ” (для бакалаврів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. – 11 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Система захисту організацій та установ”, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2009
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Важливою складовою менеджменту безпеки є організація захисту підприємства, створення надійної, професійно-організованої та забезпеченої сучасними технічними засобами системи охорони об'єкта економіки. Тільки така система спроможна захистити підприємство від загроз з боку окремих кримінальних злочинів, організованих злочинних угруповань, проникнення промислових шпигунів, можливих терористичних акцій, що, на жаль, стало притаманним нашому суспільству.

Вивчення дисципліни “Система захисту організацій та установ” базується на міждисциплінарних зв'язках з іншими предметами навчального плану, а саме: “Менеджмент безпеки”, “Безпека банківської діяльності”, “Спеціальна охоронна техніка”, “Захист підприємницької інформації”.

Мета вивчення дисципліни “Система захисту організацій та установ” — опанувати основні положення організації охорони об'єктів інфраструктури та персоналу підприємства, що охороняється, як важливої складової комплексної системи корпоративної безпеки.

У результаті вивчення дисципліни “Система захисту організацій та установ” студенти повинні

знати:

- правові питання охоронної діяльності;
- принципи організації охорони;
- порядок дій зі створення служби охорони;
- організацію і тактику охорони об'єктів різного призначення та фізичних осіб;
- питання управлінського обліку, звітності та контролю в цій сфері діяльності;

уміти:

- застосовувати отримані знання у своїй практичній діяльності;
- розробляти нормативну документацію підприємства щодо організації охорони;
- розробляти моделі охорони об'єкта, плани охорони і оборони підприємства;
- керувати особовим складом підрозділів охорони;
- здійснювати заходи щодо запобігання та реагування при злочинних посяганнях і терористичних загрозах.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни

“СИСТЕМА ЗАХИСТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА УСТАНОВ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Загрози підприємництву та правове регулювання охоронної діяльності
1	Нормативно-правова база охоронної діяльності
2	Потенційні загрози підприємництву
	Змістовий модуль II. Організаційні основи та тактика охорони об'єктів різного призначення і масових заходів
3	Організація охорони об'єктів
4	Завдання служби охорони
5	Організація охорони стаціонарних об'єктів
6	Тактика охорони стаціонарних об'єктів
7	Тактика охорони об'єктів різного призначення і масових заходів
8	Організація охорони фізичних осіб
Разом годин: 108	

ЗМІСТ
дисципліни

“СИСТЕМА ЗАХИСТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА УСТАНОВ”

Змістовий модуль I. Загрози підприємництву та правове регулювання охоронної діяльності

Тема 1. Нормативно-правова база охоронної діяльності

Конституція України, законодавчі та підзаконні акти, що регулюють окремі види діяльності, якими займається підприємство. Статутні документи підприємства. Державні органи, що здійснюють охоронний нагляд. Правове регулювання охоронної діяльності та власності на зброю. Правове регулювання застосування зброї та засобів самозахисту працівниками недержавних охоронних структур. Необхідна оборона, крайня необхідність, затримання особи, яка вчинила злочин, як підстави звільнення від кримінальної відповідальності.

Література [1–9]

Тема 2. Потенційні загрози підприємництву

Класифікація потенційних загроз підприємництву. Зовнішні загрози з боку макросередовища об'єкта економіки: негативні соціально-політичні і економічні процеси в суспільстві, недобросовісна конкуренція, дії іноземних спецслужб, промислове шпигунство, організовані злочинні угруповання, протиправні посягання окремих осіб. Внутрішні загрози з боку мікросередовища: дії агентури конкурентів і розвідок кримінальних структур, протиправні дії нелояльних до керівництва осіб і осіб з девіантною поведінкою.

Література [14; 19; 20; 24; 26–28]

Змістовий модуль II. Організаційні основи та тактика охорони об'єктів різного призначення і масових заходів

Тема 3. Організація охорони об'єктів

Принципи організації охорони: попереджувальний характер, взаємодія з правоохоронними органами, оперативність дій, неперервність, професіоналізм, розумна відповідність сил і технічних засобів охорони. Порядок дій з організації охорони: видання відповідного наказу, затвердження положення про службу безпеки/охорони, затвердження посадових інструкцій, розроблення і затвердження інструкцій з пропускового і внутрішньооб'єктового режиму підприємства, розроблення і затвердження інструкцій про порядок зберігання та використання вогнепальної, газової і пневматичної зброї, спеціальних засобів, розроблення планів охорони та оборони офісу і приміщень підприємства.

Література [11; 12; 14; 15; 19; 20; 24; 27]

Тема 4. Завдання служби охорони

Завдання служби охорони: попередження проникнення сторонніх осіб на об'єкт, забезпечення виконання правил переміщення матеріальних цінностей, отримання та нагромадження інформації про суб'єкти злочинної діяльності, створення іміджу потужного режиму охорони, організація взаємодії з правоохоронними органами, своєчасна концентрація сил і засобів, здійснення дезінформуючих заходів, ліквідація наслідків кримінальних посягань. Визначення бажаного рівня захищеності об'єкта.

Література [14; 15; 17; 21; 22; 26; 28]

Тема 5. Організація охорони стаціонарних об'єктів

Класифікація об'єктів: за розміром, типом конструкції, режимом роботи, технічним оснащенням, регіоном розташування, типом охорони. Розробка моделі охорони об'єкта: аналіз умов вірогідних дій і сил охорони, розподілення завдань, аналіз оточення в регіоні, аналіз можливих загроз, визначення оптимального складу сил і засобів охорони і розроблення плану охорони. Межі охорони. Основні складові пункти плану охорони: кількість і розміщення постів, розміщення технічних засобів охорони, порядок взаємодії і взаємоконтролю постів, взаємодія з правоохоронними органами, система обліку інформації про порушення, порядок регулювання, технічна оснащеність та озброєність охоронників, система зв'язку екстреного повідомлення, варіанти організації захисту в разі реальних загроз, порядок ведення звітної документації. Інструкції з пропускового та внутрішньо-об'єктового режиму підприємства. Організація роботи контрольно-пропускового пункту і бюро перепусток.

Література [15–17; 19; 21; 22; 25; 28]

Тема 6. Тактика охорони стаціонарних об'єктів

Визначення загроз для меж охорони і відповідних дій працівників служби безпеки і охорони. Визначення найбільш небезпечних і вразливих місць і напрямів у системі охорони. Розвідувальна фаза злочинного посягання, її ознаки. Фаза створення умов для злочинного посягання, її ознаки. Фаза реалізації злочинного наміру, її ознаки. Заключна фаза злочинного посягання та її ознаки. Дії служби безпеки і сил охорони при ознаках злочинного посягання і сигналах тривоги. Організація роботи служби безпеки і охорони щодо запобігання терористичній діяльності, ознаки приготування до терористичного акту. Дії охорони при виявленні вибухових пристроїв, снайперських позицій, нападу на близькій дистанції. Тактика охорони при проведенні масових акцій поруч з об'єктом.

Література [10; 11; 15–17; 19; 22; 24]

Тема 7. Тактика охорони об'єктів різного призначення і масових заходів

Особливості організації і тактики охорони промислового підприємства: рубежі охорони, зони з обмеженим доступом, інженерно-технічний захист периметра, і окремих приміщень, централізований

контроль доступу, системи відеонагляду. Особливості організації та охорони банків: організація контрольно-пропускного режиму, особливості технічного захисту, безпека перевезень грошей і коштовностей. Особливості організації тактики охорони торговельних заходів: загрози і організація протидій, системи відеонагляду, етика поведінки охоронців.

Особливості тактики охорони масових заходів, концертів, презентацій, банкетів.

Література [11; 13; 15–17; 19; 24]

Тема 8. Організація охорони фізичних осіб

Потенційні загрози фізичним особам: безпосередній напад, мінування місць знаходження, мінування транспортних засобів, снайпінг, використання засобів поштового зв'язку.

Активний та пасивний захист особи, яка охороняється. Вимоги до охоронців: соціальні, фізичні, інтелектуальні, професійні, психологічні. Оснащення охоронця. Основні принципи організації і тактики особистої охорони.

Література [10; 11; 13; 16; 19; 20; 24; 25; 27; 28]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Законодавчі засади регулювання охоронної діяльності.
2. Питання конкуренції на ринку охоронних послуг.
3. Державні органи, що здійснюють охоронний нагляд.
4. Право на зброю працівників недержавних охоронних структур.
5. Право на спеціальні засоби самозахисту працівників недержавних охоронних структур.
6. Поняття необхідної оборони.
7. Поняття крайньої необхідності.
8. Зміст поняття “недобросовісна конкуренція”.
9. Зовнішні загрози об'єкта економіки.
10. Внутрішні загрози об'єкта економіки.
11. Ознаки організованих злочинних угруповань.
12. Кримінальна розвідка як загроза об'єкта, що охороняється.
13. Конкурентна розвідка, як загроза об'єкта, що охороняється.
14. Загрози об'єкта економіки.

15. Принципи організації охорони.
16. Порядок дій з організації охорони підприємства.
17. Завдання служби охорони.
18. Рівні захищеності об'єктів.
19. Класифікація об'єктів охорони.
20. Модель охорони об'єкта.
21. Рубежі охорони.
22. План охорони об'єктів.
23. Організація системи зв'язку охорони.
24. Організація пропускового режиму.
25. Внутрішньооб'єктний режим.
26. Робота КПП об'єкта.
27. Організація роботи бюро перепусток.
28. Обладнання поста охорони.
29. Технічні засоби охорони.
30. Охоронно-пожежна сигналізація.
31. Застосування системи відеонагляду.
32. Визначення загроз для окремих рубежів охорони.
33. Ознаки розвідувальної фази злочинного посягання.
34. Ознаки фази створення умов для злочинного посягання.
35. Ознаки фази реалізації злочинного наміру.
36. Ознаки заключної фази злочинного посягання.
37. Дії персоналу охорони при ознаках злочинного посягання.
38. Дії охорони в надзвичайних ситуаціях.
39. Організація оборони об'єкта.
40. Ознаки приготування до терористичного акту.
41. Профілактична робота служби безпеки і охорони з попередження терористичних актів.
42. Дії охорони при вияві вибухових пристроїв.
43. Дії охорони при снайперській загрозі.
44. Тактика охорони при проведенні масових актів поблизу об'єкта.
45. Організація взаємодії з правоохоронними органами.
46. Інформаційно-аналітичне забезпечення охорони працівниками служби безпеки підприємства.
47. Особливості організації охорони промислового підприємства.
48. Особливості організації охорони торговельних об'єктів.
49. Особливості організації охорони банків.
50. Організація охорони перевезень.

51. Організація охорони масових заходів.
52. Організація охорони концертів, спортивних змагань.
53. Охорона банкетів, прийомів, презентацій.
54. Потенційні загрози фізичним особам.
55. Пасивний захист фізичної особи.
56. Активний захист фізичної особи.
57. Кадрове забезпечення служби охорони підприємства.
58. Професійні та інші вимоги до особистого охоронця.
59. Оснащення охоронця.
60. Принципи організації і тактики особистої охорони.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Конституція України.*
2. *Закон України “Про підприємства в Україні” від 27.03.91.*
3. *Закон України “Про міліцію” від 20.12.90.*
4. *Закон України “Про ліцензування певних видів господарської діяльності” від 01.06.2000.*
5. *Положення про дозвільну систему: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.92 № 576.*
6. *Положення про порядок ліцензування підприємницької діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.07.98 № 1020.*
7. *Положення про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.96 № 706.*
8. *Інструкція про умови та провила здійснення підприємницької діяльності з надання послуг по охороні колективної і приватної власності, а також охорони громадян та контроль за їх дотриманням: Наказ МВС України від 28.02.94 № 112.*
9. *Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та зазначених патронів, а також боєприпасів до зброї та вибухових матеріалів: Наказ МВС України від 21.08.98 № 622.*

10. *Агафонов Г. Г.* Сигнальные признаки негативных факторов обстановки в оперативной практике менеджера безопасности. — Горловка: ГФ МАУП, 2004.
11. *Безопасность* бизнеса: Справочное пособие / Под ред. Ю. И. Когута. — К., 1994.
12. *Винокуров Ю. О., Прутник Е. Л., Могильный А. И.* Безопасность банковского бизнеса. — Д.: Регион, 2000.
13. *Григорьев И. С.* Боевая подготовка профессиональных телохранителей. — Ростов н/Д: Феникс, 2004.
14. *Духов В. Е.* Экономическая разведка и безопасность бизнеса. — К.: НВФ Студцентр, 1997.
15. *Журавлев С. Ю.* Частная охрана. — М.: Центр “Здоровье народа”, 1994.
16. *Зубок Н., Спектор В., Воронин Ю.* Правовые основы охранной деятельности в Украине. — К., 1999.
17. *Зубок М. І., Зубок Р. М.* Безпека підприємницької діяльності: Нормативно-правові документи комерційного підприємства, банку. — К.: Істина, 2004.
18. *Кириченко Л. Д., Винокуров Ю. О., Могильный А. И.* Секреты безопасности бизнеса. — Д.: Регион, 2000.
19. *Корж П. А., Клопов П. В.* Негосударственная безопасность. — Ростов н/Д: Феникс, 2002.
20. *Крысин А. В.* Безопасность предпринимательской деятельности. — М., 1996.
21. *Могильный А. И., Бесчастный В. Н., Винокуров Ю. О.* Основы безопасности бизнеса. — Д.: Регион, 2000.
22. *Низенко Э. М.* Обеспечение безопасности предпринимательской деятельности. — К.: МАУП, 2003.
23. *Предпринимательство* и безопасность. — М.: Универсум, 1991.
24. *Соснин А. С., Пригунов П. Я.* Менеджмент безопасности предпринимательства. — К.: Изд-во ЕУФИМБ, 2002.
25. *Тарас А. Е.* Безопасность бизнесмена и бизнеса. — Минск: СЭКАЙ, 1996.
26. *Чернявский А. А.* Безопасность предпринимательской деятельности — К.: МАУП, 1998.
27. *Шаваев А. Г.* Криминологическая безопасность негосударственных объектов экономики. — М.: ИНФРА-М, 1995.
28. *Ярочкин В. И.* Служба безопасности коммерческого предприятия. — М., 1995.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни	
“Система захисту організацій та установ”	4
Зміст дисципліни	
“Система захисту організацій та установ”	4
Питання для самоконтролю	7
Список рекомендованої літератури	9

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>Т. М. Тележенко</i>
Комп’ютерне верстання	<i>О. Л. Тищенко</i>

Зам. № ВКЦ-4167

Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний. Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, пр. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*